

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KILIÇ VE KORKUT - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 25949/03 ve 25976/03)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

12 Şubat 2008

İşbu karar AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafında belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup bazı şekli düzeltmelere tabi olabilir.

© T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2008. Bu gayriresmi özet çeviri Dışişleri Bakanlığı Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Dışişleri Bakanlığı Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı'na atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (25949/03 ve 25976/03) no'lu iki davanın nedeni (T.C. vatandaşları) Erdoğan Kılıç ve Hüseyin Korkut 'un (başvuranlar) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 20 Haziran 2003 tarihinde Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin (AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurudur.

Başvuranlar, AİHM önünde İzmir Barosu avukatlarından S. Pekdaş tarafından temsil edilmektedirler.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

1978 ve 1971 doğumlu olan başvuranlar Manisa'da ikamet etmektedirler.

A. 25949/03 No'lu başvuruya (Erdoğan Kılıç) ilişkin olaylar ve yargılama işlemleri

Başvuran 26 Aralık 1995 tarihinde Manisa İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı ekiplerce yakalanarak gözetim altına alınmıştır. Başvuran yasadışı DHKP/C (Devrimci Halkın Kurtuluşu Partisi/Cephe) örgütüne yardım ve yataklık etmekle suçlanmıştır.

Başvuran 5 Ocak 1996 tarihinde İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısının karşısına çıkarılmıştır. Savcı başvuranın serbest bırakılması talimatını vermiştir.

DGM 28 Kasım 2000 tarihinde başvuranın beraatına hükmetmiştir. Bu karar 6 Aralık 2000 tarihinde kesinlik kazanmıştır.

Başvuran, 26 Aralık 1995 ve 5 Ocak 1996 tarihleri arasında özgürlüğünden mahrum bırakılması nedeniyle maruz kaldığı zararın tazmini talebiyle 466 sayılı kanun uyarınca 2 Mart 2001 tarihinde Manisa Ağır Ceza Mahkemesine ('Ağır Ceza Mahkemesi') başvurmuştur. Başvuran maddi tazminat olarak 500.000.000 TL (yaklaşık 588 Euro), manevi tazminat olarak ise 5.000.000.000 TL (yaklaşık 5.882 Euro) talep etmiştir.

Ağır Ceza Mahkemesi 17 Nisan, 26 Nisan, 21 Haziran ve 28 Haziran 2001 tarihlerinde olmak üzere üç kişiden müteşekkil hâkim heyetiyle dört duruşma yapmıştır. Ağır Ceza Mahkemesi ikinci duruşmada heyet üyelerinden birini davanın soruşturulması ve rapor hazırlanması için görevlendirmiştir. Üçüncü duruşmada ise, başvuranın maddi kaybının belirlenmesi için re'sen bir bilirkişi tayin etmiştir. Bilirkişi raporunu aynı gün Ağır Ceza Mahkemesine sunmuştur. Bu rapor başvurana tebliğ edilmemiştir.

Cumhuriyet Savcısı 28 Haziran 2001 tarihinde, başvuranın talebine ilişkin tebliğnamesini sunmaya davet edilmiştir. Cumhuriyet Savcısı aynı gün tebliğnamesini Ağır Ceza Mahkemesine sunmuştur. Savcının bu tebliğnamesi başvurana iletilmemiştir.

Yine 28 Haziran 2001 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi Cumhuriyet Savcısının tebliğnamesine uygun olarak başvurana 12.903.500 TL (yaklaşık 12 Euro) maddi ve 250.000.000 TL (yaklaşık 230 Euro) manevi tazminat ödenmesine hükmetmiştir. Mahkeme başvuranın diğer taleplerini yerinde görmeyerek iddia edilen kayıpların kanıtlanmadığına hükmetmiştir.

11 Temmuz 2001 tarihinde başvuran temyize gitmiştir. Başvuran hükmedilen meblağların yetersiz olduğunu, Ağır Ceza Mahkemesinin gecikme faizine ilişkin taleplerini bir karara bağlamadığını, bilirkişi raporunun kendisine tebliğ edilmediğini ve duruşma yapılmadığını iddia etmiştir. AİHS'nin 6. maddesine ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunan başvuran ayrıca bir duruşma yapılması talebinde de bulunmuştur.

Yargıtay Başsavcısı 29 Nisan 2002 tarihinde başvurunun esasına ilişkin mütalaasını sunmuştur. Başsavcı tebliğnamesinde, başvuranın itiraz gerekçesi bulunmadığını belirterek sözkonusu başvurunun reddedilmesini tavsiye etmiştir. Başsavcının bu tebliğnamesi başvurana iletilmemiştir.

Başsavcının tebliğnamesini inceleyen Yargıtay, 25 Kasım 2002 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesinin kararını onamıştır. Yargıtay bir duruşma yapmamıştır.

Yargıtay kararı 25 Aralık 2002 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

Hükümet tarafından verilen bilgilere göre başvuran, Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hükmedilen tazminatın ödenmesi talebinde bulunmamıştır.

B. 25976/03 No'lu başvuruya (Hüseyin Korkut) ilişkin olaylar ve yargılama işlemleri

Başvuran 29 Aralık 1995 tarihinde Manisa İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı ekiplerce yakalanarak gözaltına alınmıştır. Başvuran yasadışı DHKP/C (Devrimci Halkın Kurtuluşu Partisi/Cephe) örgütüne yardım ve yataklık etmekle suçlanmıştır.

Başvuran 5 Ocak 1996 tarihinde İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi nöbetçi hakimi karşısına çıkarılmıştır. DGM nöbetçi hakimi başvuranın tutuklanması kararı vermiştir.

İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi 12 Mart 1996 tarihli ilk duruşmada başvuranın serbest bırakılmasına karar vermiştir.

DGM 28 Kasım 2000 tarihinde başvuran hakkında beraat kararı vermiştir. Bu karar 6 Aralık 2000 tarihinde kesinleşmiştir.

Başvuran, 29 Aralık 1995 ve 12 Mart 1996 tarihleri arasında özgürlüğünden mahrum bırakılması nedeniyle maruz kaldığı zararın tazmini talebiyle 466 sayılı kanun uyarınca 2 Mart 2001 tarihinde Manisa Ağır Ceza Mahkemesine ('Ağır Ceza Mahkemesi') başvurmuştur. Başvuran maddi tazminat olarak 2.000.000.000 TL (yaklaşık 2.353 Euro), manevi tazminat olarak ise 22.000.000.000 TL (yaklaşık 25.882 Euro) talep etmiştir.

Ağır Ceza Mahkemesi 17 Nisan, 26 Nisan, 21 Haziran ve 28 Haziran 2001 tarihlerinde olmak üzere üç kişiden müteşekkil hâkim heyetiyle dört duruşma yapmıştır. Ağır Ceza Mahkemesi ikinci duruşmada heyet üyelerinden birini davanın soruşturulması ve rapor hazırlanması için görevlendirmiştir. Üçüncü duruşmada ise, başvuranın maddi kaybının belirlenmesi için re'sen bir bilirkişi tayin etmiştir. Aynı gün bilirkişi raporunu Ağır Ceza Mahkemesine sunmuştur. Bu rapor başvurana tebliğ edilmemiştir.

Cumhuriyet Savcısı 28 Haziran 2001 tarihinde, başvuranın talebine ilişkin tebliğnamesini sunmaya davet edilmiştir. Cumhuriyet Savcısı aynı gün tebliğnamesini Ağır Ceza Mahkemesine sunmuştur. Savcının bu tebliğnamesi başvurana iletilmemiştir.

Yine 28 Haziran 2001 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesi Cumhuriyet Savcısının tebliğnamesine uygun olarak başvurana, 24.959.000 TL (yaklaşık 23 Euro) maddi ve 300.000.000 TL (yaklaşık 277 Euro) manevi tazminat ödenmesine hükmetmiştir. Başvuranın diğer taleplerini yerinde görmeyen Ağır Ceza Mahkemesi iddia edilen kayıpların kanıtlanmadığına hükmetmiştir.

11 Temmuz 2001 tarihinde başvuran temyiz başvurusunda bulunmuştur. Başvuran hükmedilen meblağların yetersiz olduğunu, Ağır Ceza Mahkemesinin gecikme faizine ilişkin taleplerini bir karara bağlamadığını, bilirkişi raporunun kendisine tebliğ edilmediğini ve duruşma yapılmadığını iddia etmiştir. AİHS'nin 6. maddesine ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunan başvuran ayrıca bir duruşma yapılması talebinde de bulunmuştur.

Yargıtay Başsavcısı 29 Nisan 2002 tarihinde başvurunun esasına ilişkin mütalaasını sunmuştur. Başsavcı tebliğnamesinde, başvuranın itiraz gerekçesi bulunmadığını belirterek sözkonusu başvurunun reddedilmesini tavsiye etmiştir. Başsavcının bu tebliğnamesi başvurana iletilmemiştir.

Başsavcının tebliğnamesini inceleyen Yargıtay, 25 Kasım 2002 tarihinde Ağır Ceza Mahkemesinin kararını onamıştır. Yargıtay bir duruşma yapmamıştır.

Yargıtay kararı 25 Aralık 2002 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

Hükümet tarafından verilen bilgilere göre başvuran hiçbir zaman Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hükmedilen tazminatın ödenmesi talebinde bulunmamıştır.

HUKUK

I. AİHS'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar, esas mahkemesi ve Yargıtay önünde yapılan yargılamanın hakkaniyetten yoksun olduğunu iddia etmektedirler. Başvuranlar, duruşma yapılmamasının, Ağır Ceza Mahkemesi önünde yapılan yargılama çerçevesinde hazırlanan bilirkişi raporunun ve Yargıtay Başsavcısının tebliğnamesinin tebliğ edilmemesinin 'çekişmeli yargılama' ve 'silahların eşitliği' ilkelerini ihlal ettiğini iddia etmektedirler.

Başvuranlar bu çerçevede AİHS'nin 6. maddesinin 1. ve 3. fıkralarına atıfta bulunmaktadır.

Hükümet bu sava karşı çıkmaktadır. Hükümet, 466 sayılı Kanun'la ilgili davalarda duruşma yapılmasının esasen öngörülmediğini; ancak ulusal mahkemelerin başvuranların taleplerinin kamu yararını ilgilendiren önemli mülahazaları gündeme getirdiği kanaatine varmaları durumunda duruşma düzenlenebileceğini hatırlatmaktadır. Hükümet, 466 sayılı Kanun'la, duruşma yapılması halinde ortaya çıkabilecek masraf ve gecikmelerden kaçınılarak tazminat taleplerinin ivedi surette incelenmesinin amaçlandığı izahında bulunmaktadır. Hükümete göre, başvuranların bilirkişi raporuna ilişkin gerekli gördükleri görüşlerini ve diğer unsurları dava dosyasına aktarmalarına engel teşkil edecek herhangi bir yargılama kuralı yoktu.

Hükümet ayrıca, kanun dışı yakalanan ya da tutuklanan kimselerin tazminat taleplerine ilişkin ihtilaflarla ilgili olarak izlenecek sürece dair yapılan değişiklikler konusunda AİHM'ye bilgi vermiştir. 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren 4 Aralık 2004 tarihli Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 142. maddesinin 7. paragrafı uyarınca mahkeme, davacı tarafı, Cumhuriyet Savcısını ve Hazine temsilcisini dinledikten sonra bir karar vermektedir.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

AİHM bu şikayetin AİHS'nin 35. maddesinin 3. fıkrası anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. AİHM ayrıca, başvurunun başka herhangi bir kabuledilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit etmektedir. Dolayısıyla bu şikayeti kabuledilebilir ilan etmek yerinde olacaktır.

B. Esasa ilişkin

1. Ulusal yargılama çerçevesinde duruşma yapılmaması hakkında

AİHM'nin yerleşik içtihadı uyarınca, ilk ve tek bir mahkeme önünde yapılan yargılamada, AİHS'nin 6. maddesinin 1. fıkrası anlamında herkesin davasının 'açık olarak görülmesini' isteme hakkı, bu haktan muaf tutulmayı meşru kılacak istisnai koşullar olmadığı sürece 'duruşma' hakkını da kapsamı altına alır (bkz., sözgelimi, *Håkansson ve Stureson – İsveç*, 21 Şubat 1990 tarihli karar, prg. 64, *Fredin – İsveç* (no:2), 23 Şubat 1994 tarihli karar, prg. 21-22 ; *Allan Jacobsson – İsveç* (no:2), 19 Şubat 1998 tarihli karar, prg. 46 ; *Göç*, adigeçen, 47).

AİHM, başvuranların taleplerinin önce Manisa Ağır Ceza Mahkemesi tarafından sonra da ikinci derece olarak Yargıtay'ın yetkili dairesince incelendiğini tespit etmektedir. Başvuranlar hiçbir aşamada taleplerini ulusal mahkemeler önünde sözlü olarak dile getirme imkanından yararlanamamışlardır.

Başvuranlar tarafından sunulan tazminat taleplerine ilişkin olarak bir duruşma yapılmamasını haklı kılacak nitelikte istisnai koşulların olup olmadığı meselesine gelince AİHM, Manisa Ağır Ceza Mahkemesi'nin başvuranlara ödenecek tazminatın miktarını belirleme konusunda bağımsız takdir yetkisine sahip olduğunu gözlemlemektedir. Hükümet, Ağır Ceza Mahkemesinin tazminat miktarlarını, yalnızca ilgililerin serbest bırakılmadan önce alıkonuldukları gün sayısına dayalı bir maktu tazminat tarifesi üzerinden hesapladığını iddia etmemektedir. Aksine, adigeçen mahkeme başvuranların avukatları tarafından sunulan taleplerde belirtilen şikayetlerin tamamını kaydederek, başta ilgililerin ekonomik ve sosyal durumları olmak üzere bir çok etkeni ve bilhassa da tutuklu bulundukları esnada yaşadıkları duygusal acıları da dikkate almıştır.

Tutuklanma vakası ve süresiyle birlikte başvuranların ekonomik ve sosyal durumlarının, ilgililerin dinlenilmesine gerek kalmadan tetkik hâkimi tarafından toplanan unsurlardan yola çıkılarak ortaya konulabileceği doğruysa da; ilgililerin maruz kaldıklarını iddia ettikleri duygusal acıları değerlendirmek gerektiğinde başka mülahazalar devreye girmektedir. AİHM, başvuranların hapsedilmelerinin yol açtığı manevi zararı Manisa Ağır Ceza Mahkemesi önünde sözlü olarak dile getirme imkânından yararlanmaları gerektiği kanaatindedir. Başvuranlar tarafından yaşanan, esasen kişisel deneyim ve hükmedilecek tazminatın miktarının belirlenmesi gibi hususlar başvuranların mahkeme huzuruna çıkmalarını elzem hale getirmekteydi. Burada yalnızca kâğıt üzerinden tatminkâr surette çözülebilecek teknik nitelikte meselelerin sözkonusu olduğu iddia edilemez. Aksine AİHM, mevcut davada

başvuranlara ulusal mahkemeler önünde, kamu denetimi altında düzenlenecek bir duruşma çerçevesinde kişisel durumlarını dile getirme izni verilmiş olsaydı adaletin iyi idaresine ve devletin sorumluluğuna daha çok hizmet edilmiş olacağı kanaatindedir. Bu husus, Hükümete göre ilgili mevzuata esas teşkil eden, ivedilik ve etkililik mülahazalarının önüne geçmektedir (Göç, adigeçen, prg. 51 ; Özata – Türkiye, no: 19578/02, prg. 36, 20 Ekim 2005).

Yukarıdaki nedenlerle AİHM, duruşma yapılmamasını haklı kılacak herhangi bir istisnai koşulun bulunmadığı kanaatindedir. Bu itibarla AİHS'nin 6. maddesinin 1. fıkrası ihlal edilmiştir.

2. Yargıtay Başsavcısının tebliğnamesinin tebliğ edilmemesi hakkında

AİHM başvurular tarafından sunulan şikayete benzer bir şikayeti daha önce inceleyerek ; görüşlerinin niteliği ve yargılanabilir bir kişinin bu görüşlere yazılı olarak cevap verme imkanının bulunmamasını dikkate alarak başsavcının mütalaasının tebliğ edilmediği gerekçesiyle AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiği neticesine vardığını anımsatır (bkz. diğer birçokları arasında, Göç, adigeçen, prg. 55-58, Sağır – Türkiye, no: 37562/02, prg. 25-27, 19 Ekim 2006 ; Ayçoban ve diğerleri – Türkiye, no: 42208/02, 43491/02 ve 43495/02, prg. 26-28, 22 Aralık 2005).

AİHM, mevcut davada farklı bir sonuca varabilmesi için Hükümet tarafından ikna edici herhangi bir olgu ya da argüman sunulmadığı kanaatindedir. Bu itibarla AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

3. Bilirkişi raporunun tebliğ edilmemesi hakkında

Yukarıda anılan nedenlerle başvuruların adil yargılanma haklarının ihlal edildiği yönündeki kararını göz önünde bulunduran AİHM, bilirkişi raporunun tebliğ edilmemesi nedeniyle yargılamanın hakkaniyetten yoksun olduğu iddiasını ayrıca incelemeyi gereksiz bulmaktadır.

III. 1 NO'LU EK PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvurular gecikme faizi uygulanmayan tazminatın geç ödenmesi nedeniyle uğradıkları kayıptan şikayetçi olmaktadır. Başvurular bu hususta 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesine atıfta bulunmaktadır.

A. Kabuledilebilirliğe ilişkin

Hükümete göre başvurular icra yoluna başvurmamış olmaları nedeniyle AİHS'nin 3571 maddesinde öngörülen iç hukuk yollarını tüketme şartını yerine getirmemişlerdir.

AİHM, adli bir işlem sonucunda devlete karşı alacaklı konuma geçmiş bir kimsenin alacağını tahsil etmesi için icra yoluna başvurmaya zorlanmasının uygun olmadığı yönündeki içtihadını anımsatır. Dolayısıyla bu itiraz kabul edilmeyecektir.

AİHM bu şikayetin AİHS'nin 35/3 maddesi bakımından açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. AİHM ayrıca, bu şikayetin başka herhangi bir kabuledilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit eder. Dolayısıyla sözkonusu şikâyeti kabuledilebilir ilan etmek yerinde olacaktır.

B. Esasa ilişkin

Hükümet, başvuranların Ağır Ceza Mahkemesi tarafından hükmedilen tazminatın ödenmesi yolunda yetkili mercilere herhangi bir talepte bulunmadıklarını ileri sürmektedir.

AİHM, mevcut davada Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25 Kasım 2002 tarihinde kesinleşen 28 Haziran 2001 tarihli kararlarının başvuranların lehine 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi anlamında 'mülkiyet' teşkil eder nitelikte belli ve muaccel bir alacak yarattığını tespit etmektedir (*Angelov – Bulgaristan*, no: 44076/98, prg. 35, 22 Nisan 2004). Bununla birlikte tazminatlar ilgililere ödenmemiştir. Üstelik ulusal mahkemeler tarafından hükmedilen meblağlara gecikme faizi uygulanmamıştır. Halbuki ilgili dönemde ortalama yıllık enflasyon oranı %12 düzeyindeydi (bkz. *Ertuğrul Kılıç – Türkiye*, no: 38667/02, prg. 19, 12 Aralık 2006).

AİHM, ödeme yapılmamış olması ve sözkonusu dönemde gözlenen enflasyon oranı nedeniyle başvuranların alacaklarının gerçek değerinin hissedilir biçimde azaldığı kanaatindedir. Alacağın, Yargıtay kararının verildiği tarihteki değeri ile halihazırdaki değeri arasındaki fark başvuranları önemli bir zarara uğratmıştır (bkz., *mutatis mutandis*, *Aka – Türkiye*, 23 Eylül 1998 tarihli karar ; *Akkuş – Türkiye*, 9 Temmuz 1997 tarihli karar). Yalnızca idarenin sorumluluğunda olan bu fark, AİHM'yi, başvuranların başlangıçtaki miktara nispetle orantısız bir yüke katlanmak zorunda kaldıkları yönünde düşünmeye sevk etmektedir.

Dolayısıyla 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar Türk Hukukunda ihtilaflı duruma çözüm olabilecek nitelikte mekanizmaların olmaması nedeniyle 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesiyle bağlantılı olarak AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmektedirler.

Yukarıda vardığı sonucu göz önünde bulunduran AİHM, meseleyi ayrıca bu madde bakımından incelemeye gerek olmadığı kanaatindedir.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran Erdoğan Kılıç 5.000 Euro; Hüseyin Korkut ise 20.000 Euro manevi tazminat talebinde bulunmaktadır.

Hükümet bu taleplere itiraz etmektedir. Hükümet, *Göktas ve diğerleri – Türkiye* davasında varılan dostane çözüm çerçevesinde sırasıyla başvuranlara 110.000 ve 85.000 Fransız Frangı (yaklaşık 17.000 ve 13.000 Euro) ödeme yapıldığını anımsatmaktadır. Başvuranların uzun gözetim süresinden şikayetçi oldukları bu davada sözkonusu şikayet kabuledilebilir ilan edilmişti. Başvuranların taleplerinin, aynı gözetim dönemine ilişkin olduğu cihetle önceki taleplerinin tekrarından ibaret olduğuna dikkat çeken Hükümet, AİHM'nin daha önce hükmedilen meblağları dikkate alarak bu talepleri reddetmesi gerektiğini savunmaktadır.

AİHM mevcut başvurunun ulusal mahkemeler önünde yapılan yargılamanın adilliğine ve başvuranlar aleyhinde açılan ceza davası sonucunda başvuranların beraatına hükmedildiği cihetle kanundışı tutululuk gerekçesiyle elde edilen tazminatın ödemesindeki gecikmeye ilişkin olduğu kanaatindedir. Hâlbuki adigeçen *Göktaş ve diğerleri* davasında varılan dostane çözüm çerçevesinde başvuranlara ödenen sözkonusu meblağlar AİHS'nin 5/3 maddesi kapsamında gözaltı süresine ilişkindi. AİHS'nin 6. ve 13. maddeleri ve 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi çerçevesinde meseleler gündeme getiren mevcut başvurulardaki AİHS'nin 5/3 maddesi bakımından dile getirilen şikâyetler 19 Eylül 2006 tarihli kararla kabuledilemez ilan edilmişlerdir.

Bu itibarla mevcut başvuruların *Göktaş ve diğerleri* başvurusuyla esasen aynı olmadığını değerlendiren AİHM, daha önce hükmedilen meblağları dikkate almamaya karar vermiştir.

Bu konudaki içtihadına (*Aka ve Akkuş*, adigeçen kararlar) istinaden elinde bulunan ilgili ekonomik veriler ışığında kendi hesap yöntemine başvuran AİHM, maddi tazminat olarak Erdoğan Kılıç'a 225 Euro, Hüseyin Kılıç'a ise 278 Euro ödenmesine hükmeder.

Manevi tazminata ilişkin olarak ise AİHM, mevcut dava koşullarında başvuranların her birine 1.000 Euro ödenmesinin yerinde olacağına hükmetmektedir.

B. Yargılama masraf ve giderleri

Başvuranlar, ulusal mahkemeler ve AİHM önünde yaptıkları masraf ve harcamalar için 2.000 Euro talep etmektedirler.

Hükümet mesnetsiz olduğunu düşündüğü bu taleplere itiraz etmektedir.

AİHM'nin yerleşik içtihadı uyarınca AİHS'nin 41. maddesi anlamında yargılama masraf ve giderlerinin iadesi ancak bu masraf ve giderlerin gerçekliği, gerekliliği ve de makul oranda olduğu ortaya konulduğu müddetçe mümkündür (*İatridis – Yunanistan* (adil tatmin), no: 31107/96, prg. 54).

AİHM başvuranların yargılama masraf ve giderlerine ilişkin taleplerinin gerekli belgelerle desteklenmediğini gözlemlemektedir. Dolayısıyla bu talebin reddedilmesi yerinde olacaktır.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvuruların *birleştirilmesine* ;
2. Başvuruların geriye kalanının kabuledilebilir *ilan edilmesine* ;
3. Ulusal mahkemeler önünde yapılan yargılamalar çerçevesinde duruşma düzenlenmemesi nedeniyle AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine* ;

4. Yargıtay Başsavcısının tebliğnamesinin başvuranlara tebliğ edilmemesi nedeniyle AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine* ;
5. Başvuranların bilirkişi raporunun tebliğ edilmemesi yönünden yaptıkları şikayeti ayrıca incelemeye *gerek olmadığına* ;
6. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesinin *ihlal edildiğine* ;
7. 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesiyle bağlantılı olarak AİHS'nin 13. maddesi yönünden yapılan şikayetin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına* ;
8. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden YTL'ye çevrilmek üzere, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak Savunmacı Devlet tarafından, maddi tazminat olarak Erdoğan Kılıç'a 225 Euro (iki yüz yirmi beş Euro), Hüseyin Korkut'a 278 Euro (iki yüz yetmiş sekiz Euro) ; manevi tazminat olarak ise başvuranların her birine 1.000 Euro (bin Euro) *ödenmesine* ;
b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;
9. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 12 Şubat 2008 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.